

Ukážka 1

Vznik dnešného ostrova Starý háj, ktorý sa nachádza vo východnej časti Petržalky, spadá do polovice 18. storočia. V dôsledku rastúcich zásahov človeka, ako aj hydroklimatických prejavov tzv. malej doby ľadovej ( ) sa vtedy koryto Dunaja každý rok rýchle menilo. V tuhých zimách plytké ramená ľahko zamrzali a pri topení ľadu vznikali nebezpečné ľadové povodne. Aj záplavy vo vegetačnom období boli čoraz častejšie a mohutnejšie. Brehy Dunaja preto miestami ustupovali až o desiatky metrov ročne, strhávajúc so sebou celé pásy lesa so vzrastenými stromami, ornú pôdu i úseky hrádzí.

V roku 1774 však poniže Bratislavy vytváralo stredné rameno Dunaja s plavebnou dráhou výrazné, protismerné zákruty – meandre. Južnejší z nich – zvaný seier – tvorí bizarne pretiahnutý, asi 2 kilometre dlhý výbežok ostrova Vlčie hrdlo. V najužšom mieste bola jeho šija široká sotva 130 metrov. Len si to skúsme predstaviť: tu stojaci návštevník mal pred sebou kalný Dunaj, ktorý sa mu hneď za chrbtom valil úplne opačným smerom.

Nečudo, že už začiatkom 80. rokov 18. storočia Dunaj uvedené meandre preťal a krížom cez ne si prerazil úplne nové, rozširujúce sa koryto. Po tejto veľkej remodelácii terénu zostal z pôvodného seieru len malý erózný zvyšok. Spolu s ďalšími novými náplavmi štrku a piesku vytvoril základ síhote, teraz už pretiahnutej rovnobežne s tokom Dunaja. Lužný les alebo porasty krovitých vrb spevňovali terén a za vysokých vôd zachytávali ďalšie usadeniny. V roku 1810 ostrov takmer zrástol so susednou starou mestskou nivou, oddeľovalo ich len úzke položanesené ramienko.

1. Text ukážky 1 pochádza

- A. z učebnice zemepisu.
- B. z knihy *Panoráma prírodných tokov Bratislavy*.
- C. zo stránky www.petrzalskehajovne.sk.
- D. z turistickej informačnej tabule.

2. Ktorá veta patrí na zakryté miesto v ukážke 1?

- A. bol to chladnejší a vlhkejší výkyv podnebia posledného tisícročia
- B. vďaka čomu sa na ostrove zahniezdili tropické druhy vtáctva
- C. toto územie je súčasťou prísne stráženého hraničného pásu
- D. preto sa Starý háj zapísal do zoznamu chránených častí prírody SR

3. Zápľavy podľa ukáľky 1

- A. spôsobovali povodne v zime aj počas vegetačného obdobia.
- B. spôsoboval svojim nerozvážnym konaním človek.
- C. spôsobil nárast ľadových plôch vo vegetačnom období.
- D. spôsobili každoročné rozširovanie koryta Dunaja.

4. *Sihot'* z tretieho odseku ukáľky 1 je

- A. suchá zem medzi ramenami rieky.
- B. riečna zákruta.
- C. pás pevnej zeme pozdĺž vodnej plochy.
- D. prirodzene vyhlbený útvar v teréne, ktorým preteká vodný tok.

5. Podľa ktorého vzoru sa skľoňuje podstatné meno *sihot'*?

Odpoveď _____

6. Prvá veta druhého odseku ukáľky 1 neobsahuje

- A. nedokonavé sloveso.
- B. vzťahové prídavné meno.
- C. príslovku.
- D. časticu.

Ukážka 2

Som presvedčená, že je každému jasné, že by sme my Petržalčania nestáli pred návrhom platiť si za parkovanie pred domom či panelákom, ak by na našich chodníkoch neparkovali stovky „mimobratislavských“ áut. Myslím si, že by bolo len spravodlivé, aby za parkovanie platili len oni, keďže využívajú priestory, na ktorých údržbu nijako neprispievajú. Len si predstavte, o čo znesiteľnejší by bol priestor na petržalských sídliskách, ak by tam nemohli parkovať „cezpoľní“. Týmto nerezidentom by sa mohol vyčleniť priestor na parkovanie hoci aj niekoľko sto metrov od miesta, kde bývajú. A my by sme nemuseli siahnuť hlbšie do vrecka.

MÁRIA z Petržalky

Pravdaže, zrejme nikto nespochybňuje, že parkovanie by nebolo témou dňa, keby priestory pred obydliami na parkovanie využívali len domáci. Aj pohľad z okien bytu by bol prívetivejší než súčasný obraz neprehľadnej džungle áut. Motiváciou zavedenia parkovacej politiky by však nemala byť snaha vytlačiť tých, čo nemajú v Bratislave trvalý pobyt, ale efektívnejšie využívanie verejného priestranstva. Mal by sa zaviesť moderný parkovací systém hodný 21. storočia pre všetkých. A to zrejme nepôjde bez toho, aby sme sa aj my na tom podieľali aj finančne.

ANNA z Petržalky

7. Aký je vzťah medzi textami Márie a Anny z ukážky 2?
- A. Používajú rôzne argumenty, ktoré vedú k tomu istému záveru.
  - B. Vyjadrujú protikladné stanoviská k tej istej téme.
  - C. Sú písané rovnakým štýlom, ale sú o úplne odlišných témach.
  - D. Vyjadrujú to isté všeobecné stanovisko, ale prichádzajú k odlišným záverom.

8. Starosta Petržalky takto odpovedal na jednu z otázok v online diskusii:

Dobry deň,

áno, máte pravdu, držiteľa bude oprávňovať parkovať v celej Petržalke, všade tam, kde budú vyhradené miesta pre rezidentov, pretože zónou bude celá Petržalka, nie jednotlivé lokality.

Na ktorý z nasledujúcich príspevkov reagoval?

- A. Dobry deň, ako chcete riešiť návštevníkov? Nevie si predstaviť, že by ku mne prišiel niekto na návštevu a musel by zaparkovať vozidlo o niekoľko blokov od môjho bydliska a ešte by dostal pokutu zato, že by nestál na vyhradenom mieste. Tých zopár miest na ktorých nebude treba mať rezidentskú kartičku, nič nerieši. Podľa mňa by mali rezidenti dostať niekoľko „hostovských“ povoleniek na parkovanie.
- B. Dobry deň, som obyvateľkou Petržalky, ale nebyvam na adrese trvalého pobytu už niekoľko rokov, ale byvam u priateľa, ktorý býva tiež v Petržalke a je obyvateľom Petržalky. Môžem parkovať naďalej pred domom, keď si zakúpim rezidenčnú kartu? Predsa nebudem parkovať 150 metrov od domu trvalého pobytu keď tam nebyvam.
- C. Dobry deň, situácia v parkovaní je naozaj zlá. To, čo som počula o súťaži a nejakej zmluve od tých, ktorí ju kritizujú, ma nepresvedčilo, že by mali pravdu, nič konkrétne sa nepotvrdilo. Tak dúfam, že poslanci konečne splnia svoje sľuby a začnú to riešiť. Ja som si veci na internete naštuovala a mám len jednu otázku – na tú istú parkovaciu kartu budem môcť zaparkovať nielen pri dome, ale napríklad aj pri obchode, pri lekárovi, myslím stále v Petržalke?
- D. Dobry deň, zaujímalo by ma, ako chcete riešiť služobné autá poskytnuté firmou na súkromné účely. Bude môcť Petržalčan získať rezidentskú kartu aj na takéto auto (napr. keď nemá súkromné)?

9. V Pravidlách slovenského pravopisu je uvedené:

Pri tvorení slov príponami **-ár, -áreň** sa uplatňuje pravidlo o rytmickom krátení, t. j. po predchádzajúcej dlhej slabike s dlhou samohláskou, dvojhláskou alebo **í, í** sa tieto prípony skracujú na podoby **-ar, -areň**. V niektorých slovách pred príponou nastáva striedanie dlhej samohlásky alebo dvojhlásky za krátku samohlásku a prípona zostáva dlhá. Ide o slová, ktoré sú utvorené od odvodených slov s príponami **-ík, -íček, -íčko**, od prevzatých slov zakončených na **-ón, -én, -ína, -íva, -óza, -éza, -téka**.

Ktoré z nasledujúcich slov nezodpovedá uvedeným pravidlám?

- A. taxikár
- B. výhybkar
- C. lahôdkareň
- D. betonáreň

10. Ktorý vetný člen je zvýraznený vo vete *Motiváciou zavedenia parkovacej politiky by mala byť aj snaha o zavedenie poriadku **na chodníkoch**.*

Odpoveď _____